КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮ

ТОКТОМ

2019-жылдын 1-августу № 390

Үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо тартиби жөнүндө

"Үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамын ишке ашыруу максатында, "Кыргыз Республикасынын Өкмөтү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 10 жана 17-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Өкмөтү

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. Төмөнкүлөр бекитилсин:

- Үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоону жана коргоону ишке ашыруучу мамлекеттик органдардын өз ара аракеттенүү тартиби, 1-тиркемеге ылайык;

- Үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан адамдарга жардам көрсөтүү тартиби, 2-тиркемеге ылайык;

- Үй-бүлөлүк зомбулук жасаган адамдар үчүн зомбулук жүрүм-турумун өзгөртүү боюнча типтүү оңдоп-түзөө программасы, 3-тиркемеге ылайык.

2. Кыргыз Республикасынын Эмгек жана социалдык өнүктүрүү министрлиги Үй-бүлөлүк зомбулук жасаган адамдар үчүн зомбулук жүрүм-турумун өзгөртүү боюнча типтүү оңдоп-түзөө программасына карата методикалык сунуштарды белгиленген тартипте иштеп чыксын жана бекитсин.

3. Ушул токтомдун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн Аппаратынын социалдык өнүктүрүү бөлүмүнө жүктөлсүн.

4. Ушул токтом расмий жарыяланган күндөн тартып он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Кыргыз
Республикасынын
Премьер-министри **М. Абылгазиев**

1-тиркеме

(Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2019-жылдын 1-августундагы № 390 токтомуна)

Үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоону жана коргоону ишке ашыруучу мамлекеттик органдардын өз ара аракеттенүү ТАРТИБИ

1-глава. Жалпы жоболор

1. Ушул Үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоону жана коргоону ишке ашыруучу мамлекеттик органдардын өз ара аракеттенүү тартиби (мындан ары - Тартип) үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо маселеси боюнча мамлекеттик органдардын жана алардын аймактык бөлүмдөрүнүн ведомстволор аралык өз ара аракеттенүү тартибин белгилейт.

2. Үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо чөйрөсүндө өз ара аракеттенүүчү субъектилер болуп төмөнкү мамлекеттик органдар (мындан ары - мамлекеттик органдар) эсептелет:

1) үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо боюнча субъекттердин ишин координациялоо боюнча ыйгарым укуктуу орган (мындан ары - координациялоо боюнча ыйгарым укуктуу орган);

2) прокуратура органдары;

3) ички иштер органдары;

4) социалдык өнүктүрүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу орган;

5) саламаттык сактоо чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу орган;

6) билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу орган;

7) ыйгарым укуктуу юстиция органы;

8) балдарды коргоо боюнча ыйгарым укуктуу орган;

9) жергиликтүү мамлекеттик администрациялар.

3. Үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо маселелери боюнча өз ара аракеттенүүчү мамлекеттик органдар, алардын аймактык бөлүмдөрү "Үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамында каралган ыйгарым укуктардын чегинде үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо боюнча бир катар субъекттер менен өз ара аракеттенишет.

2-глава. Өз ара аракеттенүүнүн милдеттери жана түрлөрү

4. Өз ара аракеттенүүнүн негизги милдеттери болуп төмөнкүлөр эсептелет:

1) үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо маселелери боюнча мамлекеттик органдардын кызмат көрсөтүүлөрүнө калктын жеткиликтүүлүгүн камсыз кылуу;

2) калкты үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо маселелери боюнча мамлекеттик органдардын жана алардын аймактык бөлүмдөрүнүн өз ара аракеттенүүсүн камсыз кылуу;

3) үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо боюнча чаралардын системасын өркүндөтүү.

5. Өз ара аракеттенүүнүн алкагында ишке ашырылуучу иштердин түрлөрү:

1) үй-бүлөлүк зомбулук жөнүндө маалыматтарды чогултуу, жалпылоо жана талдоо, үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо боюнча чаралардын системасынын натыйжалуулугун баалоо;

2) үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан адамдарга жардам берүүнү уюштуруу;

3) үй-бүлөлүк зомбулук фактылары жөнүндө өз учурунда маалымдоо;

4) үй-бүлөлүк зомбулукка чара көрүү жана бөгөт коюу;

5) статистикалык отчетторду түзүү.

3-глава. Мамлекеттик органдардын өз ара аракеттенүү тартиби

6. Үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо боюнча ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырууда мамлекеттик органдардын өз ара аракеттенүүсү жазуу жүзүндөгү суроо-талаптардын негизинде маалымат менен алмашуу түрүндө ишке ашырылат.

7. Координациялоо боюнча ыйгарым укуктуу органдын маалымат берүү жөнүндө суроо-талабын алган мамлекеттик орган 7 жумуш күндүн ичинде жооп берүүгө милдеттүү.

8. Ушул Тартиптин 7-пунктунда аталган мөөнөттө суроо-талапка жооп берүү мүмкүн болбогон учурда мамлекеттик орган белгиленген мөөнөттө жооп берүү мүмкүн эместиги жөнүндө толук түшүндүрмө менен орто аралык жоопту жиберүүгө милдеттүү. Мында суроо-талапты аткаруу мөөнөттөрү кошумча 10 жумуш күнгө узартылат.

9. Үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо маселелери боюнча функциялары тыгыз байланышта болгон мамлекеттик органдар Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2013-жылдын 9-июлундагы № 404 токтому менен бекитилген Аткаруу бийлигинин органдарынын чектеш функцияларды ишке ашыруу боюнча эриш-аркак иштешүүсүнүн типтүү регламентине ылайык бири-бири менен Өз ара аракеттенүү регламентин түзүшөт.

10. Мамлекеттик органдардын үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо боюнча ишин ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган координациялайт.

11. Ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган мамлекеттик органдар менен төмөнкүлөр аркылуу өз ара аракеттенет:

- методикалык, маалыматтык материалдарды жиберүү, консультациялык жана уюштуруучулук жардам көрсөтүү;

- жүргүзүлгөн мониторингдин жыйынтыгы менен үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо иштерин өркүндөтүү боюнча жазуу жүзүндөгү сунуштарды берүү;

- жылдык отчетту түзүү үчүн үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо боюнча мамлекеттик органдын иши жөнүндө суроо-талаптарды жиберүү.

4-глава. Мамлекеттик органдардын жана уюмдардын аймактык бөлүмдөрүнүн өз ара аракеттенүү тартиби

12. Ички иштер, социалдык өнүктүрүү, саламаттык сактоо, билим берүү, балдарды коргоо боюнча органдардын аймактык бөлүмдөрүнүн (мындан ары -

аймактык бөлүмдөр) үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо маселелери боюнча иштери төмөнкүлөр тарабынан координацияланат:

- райондордун аймагында - консультациялык-кеңешме органдардын ишинин алкагында жергиликтүү мамлекеттик администрациялардын башчылары;

- шаарлардын аймагында - үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо боюнча жергиликтүү комитеттердин ишинин алкагында шаарлардын мэрлери.

13. Жергиликтүү мамлекеттик администрациялардын башчылары/шаарлардын мэрлери:

- жыл сайын ушул Тартиптин 12-пунктунда аталган мамлекеттик органдардын аймактык бөлүмдөрү менен макулдашуу боюнча аймакты социалдык-экономикалык өнүктүрүү жана калкты социалдык коргоо программаларынын долбоорлорунда үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо маселелери боюнча иш-чараларды карашат;

- аймакты социалдык-экономикалык өнүктүрүү жана калкты социалдык коргоо программасынын алкагында үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо маселелери боюнча иш-чаралардын ишке ашырылышын контролдошот;

- үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо маселелерин консультациялык-кеңешме органдардын - коллегиялардын, үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо боюнча комитеттердин кароосуна жылына жок дегенде бир жолу киргизишет;

- үй-бүлөлүк зомбулуктун өтө шашылыш учурларында чара көрүүчү мобилдик топторду түзүүгө жана ишин уюштурууга укуктуу. Мобилдик топтор социалдык өнүктүрүү, ички иштер, балдарды коргоо боюнча, билим берүү органдарынын, саламаттык сактоо мекемелеринин өкүлдөрүнөн турат, курамга мэриянын же айыл өкмөтүнүн өкүлдөрү, коммерциялык жана коммерциялык эмес уюмдардын өкүлдөрү, үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр таркандарга жардам көрсөтүү боюнча ишти жүргүзүүчү жергиликтүү коомчулуктун мүчөлөрү макулдашуу боюнча киргизилет;

- мамлекеттик органдардын макулдашылган иши үчүн жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын алдында үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо боюнча жергиликтүү комитеттерди түзүүнү координациялашат.

14. Ички иштер органдарынын аймактык бөлүмдөрү:

1) үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо боюнча субъекттерге жабыр тарткан адамдын макулдугу менен үй-бүлөлүк зомбулук фактылары жөнүндө (жыйырма төрт сааттын ичинде) кабарлашат;

2) жашы жете электерге карата үй-бүлөлүк зомбулуктун аныкталган фактылары жөнүндө балдарды коргоо боюнча аймактык ыйгарым укуктуу органга жабыр тарткан адамдын макулдугусуз (жыйырма төрт сааттын ичинде) кабарлашат, окуя болгон жерге барышат;

3) социалдык өнүктүрүү органдарынын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын аймактык бөлүмдөрүнө убактылуу коргоо ордерин берүү жана/же узартуу жөнүндө жабыр тарткан адамдын макулдугу менен (үч күндүк мөөнөттүн ичинде) кабарлайт;

4) социалдык өнүктүрүү органынын, балдарды коргоо боюнча ыйгарым укуктуу органдын адистери менен биргеликте, жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органдарынын адистеринин катышуусу менен үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан адамдарды коопсуз жерге токтоосуз жайгаштырышат.

15. Социалдык өнүктүрүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу органдын аймактык бөлүмдөрү:

1) үй-бүлөлүк зомбулук фактылары аныкталган учурда үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан адамдын макулдугу менен ички иштер органдарына (жыйырма төрт сааттын ичинде) кабарлашат. Үй-бүлөлүк зомбулук жашы жете электерге жана/же аракетке жөндөмсүз деп таанылган адамдарга карата жасалган учурларда жабыр тарткандардын макулдугу талап кылынбайт;

2) үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан адамдарды коопсуз жерге токтоосуз жайгаштырууда ички иштер органдарына көмөк көрсөтүшөт.

16. Балдарды коргоо боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын аймактык бөлүмдөрү үй-бүлө менен жүргүзүлүүчү жеке иш планын жана/же баланы коргоо боюнча жеке планын ишке ашырууда консультацияларды, жазуу жүзүндөгү маалыматты алуу жана жолугушууларды уюштуруу аркылуу ички иштер органдары, билим берүү уюмдары, саламаттык сактоо уюмдары менен өз ара аракеттенишет.

17. Саламаттык сактоо уюмдары үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан адамдар кайрылган жана аларга медициналык жардам көрсөтүлгөн учурдан тартып алардын макулдугу менен ички иштер органдарына (жыйырма төрт сааттын ичинде) кабарлашат. Жашы жете электердин жана/же аракетке жөндөмсүз деп таанылгандардын макулдугу талап кылынбайт.

18. Менчигинин түрүнө карабастан билим берүү уюмдары:

1) жашы жете электерге карата үй-бүлөлүк зомбулук фактылары аныкталган учурда ички иштер органдарынын, балдарды коргоо боюнча ыйгарым укуктуу органдын аймактык бөлүмүнүн кызматкерлерин токтоосуз чакырышат;

2) балдарды коргоо боюнча ыйгарым укуктуу органдын аймактык бөлүмдөрүнө турмуштук оор кырдаалга кабылган балдар, камкордукка алынганы таризделбестен башка адамдар менен жашаган балдар жөнүндө маалыматты берип турушат.

19. Прокуратура органдары:

1) мамлекеттик органдардын аймактык бөлүмдөрү тарабынан үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо чөйрөсүндөгү мыйзамдардын сакталышын көзөмөлдөйт;

2) мамлекеттик органдардын аймактык бөлүмдөрүнө үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо чөйрөсүндөгү мыйзамдардын бузулушун четтетүү боюнча прокурордук чара көрүү актыларын жиберишет.

20. Юстициянын аймактык органдары:

1) жарандык жана жазык сот өндүрүшү чөйрөсүндө зарыл болгон консультациялык-укуктук жардамды жана квалификациялуу юридикалык жардамды уюштуруу үчүн мамлекеттик органдардын аймактык бөлүмдөрү менен өз ара аракеттенишет;

2) мамлекеттик органдардын аймактык бөлүмдөрүн ченемдик укуктук актыларды жайылтууга тартышат жана үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо маселелери боюнча укуктук пропагандалашат.

5-глава. Үй-бүлөлүк зомбулук жөнүндө маалымдоо тартиби

21. Үй-бүлөлүк зомбулук фактыларына чара көрүү максатында аймактык бөлүмдөр үй-бүлөлүк зомбулук фактылары жөнүндө бири-бирине токтоосуз маалымдоого милдеттүү:

1) ички иштер органдары - жабыр тарткан адамдын макулдугу менен үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткандар жөнүндө маалымдалышат (жашы жете электердин жана аракетке жөндөмсүз деп таанылган адамдардын макулдугу талап кылынбайт);

2) социалдык өнүктүрүүнүн мамлекеттик органдарынын аймактык бөлүмдөрү - социалдык колдоого муктаж жабыр тарткандар жөнүндө маалымдалышат;

3) балдарды коргоо боюнча органдын аймактык бөлүмдөрү - үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан жашы жете электер жөнүндө маалымдалышат;

4) саламаттык сактоо уюмдары - медициналык-санитардык жардамга жана медициналык калыбына келтирүүгө муктаж жабыр тарткандар жөнүндө маалымдалышат;

5) билим берүү уюмдары - жабыр тарткан окуучулар жөнүндө маалымдалышат.

22. Аймактык бөлүмдөр маалыматты тез алмашуу үчүн телефонограммаларды пайдаланышат, андан кийин 24 сааттын ичинде аймактык бөлүмдүн жетекчисинин колу коюлган жазуу жүзүндөгү билдирүүнү жиберишет.

Үй-бүлөлүк зомбулук фактылары жөнүндө маалымат атайын журналда милдеттүү түрдө катталат.

Ички иштер органдары кабарлоону ушул Тартиптин тиркемесине ылайык форма боюнча жазуу жүзүндөгү макулдукка жабыр тарткан адам кол койгондон кийин алышат.

Жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органдары өз аймагындагы үй-бүлөлүк зомбулук жөнүндө маалыматтарды эсепке алуу үчүн үй-бүлөлүк зомбулуктун аныкталган фактылары жөнүндө жыйырма төрт сааттын ичинде маалымдалышат.

6-глава. Мамлекеттик органдардын үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо боюнча иштери жөнүндө отчеттору

23. Үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоону жана коргоону ишке ашыруучу мамлекеттик органдар жыл сайын, ыйгарым укуктуу орган тарабынан аныкталган форма боюнча жана мөөнөттө үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо чөйрөсүндөгү өзүнүн иши жана аймактык бөлүмдөрүнүн иши жөнүндө жыйынды отчетту жана маалыматты ыйгарым укуктуу органга беришет.

24. Үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоону жана коргоону ишке ашыруучу мамлекеттик органдар жана алардын аймактык бөлүмдөрү өз компетенциясынын чегинде Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети тарабынан белгиленген тартипте үй-бүлөлүк зомбулук боюнча статистикалык отчетторду статистика органдарына беришет.

Үй-бүлөлүк зомбулуктан
сактоону жана коргоону
ишке ашыруучу
мамлекеттик органдардын
өз ара аракеттенүү
тартибине
тиркеме

Форма

Кабарлоого макулдук

Мен, ____

магa карата ____

(үй-бүлөлүк зомбулук жасаган адамдын аты-жөнү жана туугандык даражасы көрсөтүлсүн)

____

(үй-бүлөлүк зомбулук жасалган дата жана болжолдуу убакыты)

үй-бүлөлүк зомбулук жасалганы жөнүндө

____

(жабыр тарткан адамдын кайрылуусун кабыл алган мамлекеттик органдын же уюмдун аталышы)

ички иштер органдарына кабарлоосуна макулдугумду берем.

Колу/дата

2-тиркеме

(Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2019-жылдын 1-августундагы № 390 токтомуна)

Үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан адамдарга жардам көрсөтүү
ТАРТИБИ

1-глава. Жалпы жоболор

1. Ушул Тартип үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан адамдарга (мындан ары - жабыр тарткандар) жардам көрсөтүү маселелерин жөнгө салат.

2. Үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткандарга укуктук, социалдык, медициналык, психологиялык жардам берилет жана үй-бүлөлүк зомбулуктан коргоо көрсөтүлөт.

3. Жабыр тарткандарга жардам юстиция органдарын, аймактык адвокатураларды, жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органдарын тартуу менен ички иштер, социалдык өнүктүрүү, балдарды коргоо, саламаттык сактоо, билим берүү боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдардын аймактык бөлүмдөрү, коммерциялык жана коммерциялык эмес уюмдар (кризистик борборлор, консультациялык-алдын алуу борборлору) (мындан ары - үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо боюнча субъектилер) тарабынан көрсөтүлөт.

2-глава. Калкка үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо чөйрөсүндөгү жардам жөнүндө маалымдоо тартиби

4. Үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо боюнча субъектилер үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткандарга көрсөтүлүүчү жардам жөнүндө маалыматты расмий сайттарда жана/же маалыматтык стенддерде, шаарлардын жана айылдардын аймактарында жайгаштырышат:

1) тийиштүү аймакта жардам көрсөтүүчү органдын, уюмдун аталышы;

2) даректер, байланыш маалыматтары (телефон номерлери, расмий электрондук даректери);

3) иштөө графиги;

4) жардамдын түрлөрүнүн тизмеги.

3-глава. Үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткандарга жардам көрсөтүү тартиби

5. Үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан Кыргыз Республикасынын жарандары, чет өлкөлүк жарандар, жарандыгы жок адамдар, анын ичинде качкындар жашаган жери боюнча жардамга кайрыла алышат:

1) ыйгарым укуктуу ички иштер органынын аймактык бөлүмдөрүнө;

2) социалдык өнүктүрүүнүн ыйгарым укуктуу органынын аймактык бөлүмдөрүнө;

3) балдарды коргоо боюнча ыйгарым укуктуу органдын аймактык бөлүмдөрүнө (жашы жете элек балдары менен жабыр тарткандар);

4) саламаттык сактоонун дарылоо-алдын алуу уюмдарына;

5) билим берүү уюмуна (билим берүү уюмдарынын директоруна, тарбия иштери боюнча башчысына; социалдык педагогуна, психологуна, класс жетекчисине);

6) мэрияларга, айыл өкмөттөрүнө;

7) коммерциялык жана коммерциялык эмес уюмдарга (убактылуу жашоо борборлоруна, консультациялык-алдын алуу борборлоруна, кризистик борборлорго).

Үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткандар жашаган жери боюнча аксакалдар сотуна да кайрылууга укуктуу.

6. Субъектилер ушул Тартиптин 1-тиркемесине ылайык формада үй-бүлөлүк зомбулук фактылары боюнча жарандардын кайрылууларын эсепке алуу журналын жүргүзүшөт.

Саламаттык сактоо уюмдары Кыргыз Республикасынын саламаттык сактоо чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу органы тарабынан бекитилген Кыргыз Республикасында зомбулукту, кыйноолорду жана башка катаал, адамгерчиликсиз же кадыр-баркты басмырлаган мамиленин жана жазанын түрлөрүн натыйжалуу документтештирүү боюнча практикалык колдонмодо белгиленген форма боюнча журналды жүргүзүшөт.

Ички иштер органдары арыздарды (билдирүүлөрдү) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте Кылмыштардын жана жоруктардын бирдиктүү реестринде катташат.

7. Үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткандар жөнүндө арыздар (билдирүүлөр) журналда катталат.

8. Жабыр тарткан адам үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо боюнча субъектке төмөнкү документтерди берет (эгерде болсо):

- ким экендигин күбөлөндүрүүчү документти;

- үй-бүлөлүк зомбулук фактысы боюнча берилген убактылуу коргоо ордерин же аксакалдар сотунун чечимин;

- белгиленген үлгүдөгү зомбулук учурларын медициналык документтештирүүнүн толтурулган формасын (форма № 003-3/у).

9. Жабыр тарткандарга жардам төмөнкү негизде берилет:

- үй-бүлөлүк зомбулук фактысы жөнүндө билдирген кандай болбосун адамдын кабарлоосунун;

- үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоону жана коргоону ишке ашыруучу субъекттердин кайрылууларынын;

- Кыргыз Республикасынын Өзгөчө кырдаалдар министрлигинин туруктуу иштеген "Система-112" бирдиктүү мамлекеттик нөөмөттүк-диспетчердик кызматынан түшкөн маалыматтын;

- жалпыга маалымдоо каражаттарынан алынган маалыматтын.

10. Ички иштер, социалдык өнүктүрүү, балдарды коргоо боюнча органдардын аймактык бөлүмдөрү, саламаттык сактоо уюмдары тарабынан жардам ошондой эле жабыр тарткан адамдын телефон аркылуу, анын ичинде анонимдүү кайрылуусунун негизинде көрсөтүлөт.

Эгерде жабыр тарткан адам телефон аркылуу үй-бүлөлүк зомбулукка кабылганы жөнүндө билдирсе, анда аймактык бөлүмдүн жооптуу адиси:

- жардам алуу үчүн түздөн-түз кайрылуусуна мотивациялайт;

- үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткандарга жардам көрсөтүүчү башка субъекттер жөнүндө маалымат берет.

Телефон аркылуу кайрылуу кайрылууларды эсепке алуу журналында катталат.

11. Аймактык бөлүмдөрдүн адистери тарабынан алынган маалыматтын булактары жөнүндө маалыматтар ачыкка чыгарылбайт.

Жабыр тарткандардын жакын тууганддарына аймактык бөлүмдөрдүн адистери тарабынан жабыр тарткандардын макулдугу менен маалымдалат.

12. Үй-бүлөлүк зомбулук фактысы жөнүндө маалыматты кабыл алган үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо боюнча субъект жабыр тарткан адам макул болгон шартта жабыр тарткандарга жардам көрсөтөт (жашы жете электердин жана аракетке жөндөмсүз деп расмий түрдө таанылган адамдардын макулдугу талап кылынбайт).

13. Эгерде жабыр тарткан адам жардамдын башка түрлөрүн алууга муктаж болсо, анда жабыр тарткан адам аймактык бөлүмдүн адиси тарабынан компетенциясына жабыр тарткан адамга зарыл болгон жардамды көрсөтүү кирген субъектке кайра жөнөтүлөт.

14. Жабыр тарткан адамды кайра жиберүү аймактык бөлүм тарабынан ушул Тартиптин 2-тиркемесине ылайык форма боюнча кайра жиберүү жөнүндө бланкты арыз ээсине берүү аркылуу ишке ашырылат.

15. Жабыр тарткан адамды кайра жиберүү жөнүндө бланк эки нускада толтурулат, анын бири жабыр тарткан адамга берилет, экинчиси кайра жиберген субъектте сакталууга тийиш.

16. Кайра жиберүү жөнүндө бланк жабыр тарткан адам кайра жиберилген субъект тарабынан Кыргыз Республикасында иш кагаздарын жүргүзүү боюнча типтүү нускаманын талаптарына ылайык кириш документ катары катталууга тийиш.

17. Жабыр тарткан адам кайра жиберилген үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо боюнча субъект кайра жиберген адамга кайра жиберилген жабыр тарткан адамга жардам көрсөтүлгөндүгү же көрсөтүлбөгөндүгү жөнүндө кайра жиберген учурдан тартып он күндүн ичинде билдирүүгө милдеттүү.

18. Жабыр тарткан адам аныкталган/кайрылган учурда:

1) социалдык өнүктүрүү органдарынын аймактык бөлүмдөрү:

- жабыр тарткан адамды алгачкы сурамжылоо жүргүзүшөт жана журналга катташат;

- кайрылган учурда жабыр тарткан адамдын алгачкы көйгөйлөрүн чечүүгө көмөктөшөт (медициналык жардамга, коопсуз жерге жайгаштырууга, алгачкы психологиялык, социалдык, укуктук жардам көрсөтүүгө муктаждыгы);

- үй-бүлө мүчөлөрүнүн этибарсыз мамилесинен жабыр тарткандардын (жашы жете электер, улгайган адамдар, ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелген адамдар, багуудагы башка адамдар) социалдык, медициналык жана укуктук жардам алууларына токтоосуз көмөктөшөт;

- жабыр тарткандарга төмөнкүдөй социалдык колдоо көрсөтүлөт: убактылуу баш калкалоочу жай берүү, биринчи кезектеги турмуш-тиричилик, медициналык маселелерди чечүү үчүн зарыл болгон документтерди тариздөө, социалдык камсыздоону тариздөө боюнча жардам көрсөтүү;

2) ички иштер органдары:

- үй-бүлөлүк зомбулукка бөгөт коюу боюнча чараларды көрүшөт;

- коргоо ордерин беришет жана узартышат, коргоо ордерин берүү жана узартуу тартибин, үй-бүлөлүк зомбулук жасаган адамды жоопкерчиликке тартуу тартибин түшүндүрүшөт;

- коргоо ордеринин шарттарынын аткарылышын контролдошот, ошондой эле үй-бүлөлүк зомбулук фактылары боюнча соттун чечиминин аткарылышына көмөктөшөт;

- коргоо ордеринин шарттары боюнча үй-бүлөлүк зомбулук жасаган адамдарды оңдоп-түзөө программасынан өтүүгө милдеттендиришет;

- үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан адамдын макулдугу менен социалдык өнүктүрүү органдарынын аймактык бөлүмдөрүнө (коргоо ордери узартылган учурдан тартып үч күндүк мөөнөттө) маалымдашат;

- үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан адамды анын макулдугу менен медициналык күбөлөндүрүүгө, соттук-медициналык экспертизага жиберишет (өзүнүн ата-энесинен жана башка мыйзамдуу өкүлдөрүнөн жабыр тарткан жашы жете электер медициналык күбөлөндүрүүгө алардын макулдугусуз жиберилишет);

- үй-бүлөлүк зомбулук жашы жете элек балага карата жасалган учурда балдарды коргоо боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын аймактык бөлүмүнө токтоосуз маалымдашат;

- үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан адамдын өмүрүнө жана ден соолугуна коркунуч жаралганда, аны коопсуз жерге же баш калкалоочу жайга токтоосуз жайгаштырышат;

- зарыл болгон учурда үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан адамды медициналык мекемеге жеткирүүнү уюштурушат;

- үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан адамга социалдык кызматтар жөнүндө маалымат беришет;

- үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан адамдын макулдугу менен, жасалган зомбулук жөнүндө маалыматты үй-бүлөлүк зомбулук жасаган адамдын иштеген жерине жөнөтүшөт;

3) балдарды коргоо боюнча органдар:

- үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан жашы жете электер жөнүндө арыздарды кабыл алышат жана катташат;

- турмуштук оор кырдаалга кабылган балдарды жана үй-бүлөлөрдү аныктоо боюнча мыйзамдарда белгиленген тартипке ылайык бала жана үй-бүлө жашаган (турган) жерине барышат, үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан баланы социалдык коштоону андан ары уюштуруу үчүн чараларды көрүшөт;

- эмгек мигранттарынын үй-бүлөсүнүн балдарын өзгөчө контролго алышат (үй-бүлөнүн материалдык абалына карабастан);

- расмий түрдө камкордукту/көзөмөлдүктү тариздебестен туугандары жана башка адамдар менен жашаган балдарды орундаштыруу боюнча тийиштүү чараларды көрүшөт;

4) саламаттык сактоо уюмдары:

- жабыр тарткандар кайрылганда саламаттык сактоо системасынын ведомстволук документтерине ылайык үй-бүлөлүк зомбулук фактыларын документтештиришет;

- жабыр тарткандарга медициналык-санитардык жардам көрсөтүшөт, медициналык калыбына келтирүүнү ишке ашырышат;

- бейтапка амбулатордук медициналык картадан же бейтаптын стационардык картасынан белгиленген тартипте көчүрмө беришет;

5) билим берүү уюмдары:

- үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан окуучулар жөнүндө арыздарды (билдирүүлөрдү) кабыл алышат жана катташат;

- окуучуларга карата үй-бүлөлүк зомбулуктун аныкталган фактылары жөнүндө ички иштер органдарына жана балдарды коргоо боюнча ыйгарым укуктуу органдарга токтоосуз маалымдашат;

- жабыр тарткан балага социалдык педагогдордун жардамын беришет, жабыр тарткан окуучу жана аны менен бирге жашаган үй-бүлө мүчөлөрү менен иш жүргүзүшөт;

- окуучулардын психикалык жана дене-бойлук абалына туруктуу байкоо жүргүзүшөт;

- чейрек сайын окуучулардын жана ата-энелердин (аларды алмаштырган адамдар) арасында үй-бүлөлүк зомбулукка жол бербөө, коргоо жана сактоо боюнча чаралар жөнүндө алдын алуучу иштерди жүргүзүшөт;

- үй-бүлөлүк зомбулуктун алдын алуу жана бөгөт коюу боюнча окуучулар үчүн билим берүүчү жана тарбиялоочу программаларды ишке ашырышат;

- үй-бүлөлүк зомбулукка кабылган окуучуларды эсепке алышат, социалдык жардамга муктаждыктарына талдоо жүргүзүшөт;

6) мэриялар, айыл өкмөттөрү:

1) аймактагы коомдук өз алдынча башкарууларды тартуу менен тейлеген аймакта үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткандарга жардам берүүнү уюштурушат;

2) үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо боюнча жергиликтүү комитеттер аркылуу жардам беришет;

3) үй-бүлөлүк зомбулукту жасоо коркунучу жөнүндө ички иштер органдарына маалымдашат.

19. Юстициянын аймактык органдары:

- консультациялык-укуктук жардам берүү боюнча кабинеттердин ачылышын камсыздашат;

- "Мамлекет кепилдеген юридикалык жардам жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык тийиштүү адамдарга квалификациялуу юридикалык жардамдын көрсөтүлүшүн камсыздашат;

- үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо маселелери боюнча кабыл алынган ченемдик укуктук актылар жөнүндө маалыматтарды жана башка маалыматты таратышат.

20. Аймактык адвокатуралар:

- "Кыргыз Республикасынын Адвокатурасы жана адвокаттык иш жөнүндө", "Үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо жөнүндө" Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык укуктук маселелер боюнча консультацияларды беришет;

- укук коргоо, сот жана башка мамлекеттик органдарга арыздарды, даттанууларды, өтүнүчтөрдү жана башка документтерди түзүүгө жардам беришет;

- жабыр тарткандардын кызыкчылыктарын сот жана башка мамлекеттик органдарда коргошот.

21. Үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоону жана коргоону ишке ашыруучу коммерциялык жана коммерциялык эмес уюмдар, жарандар Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо чөйрөсүндө социалдык, укуктук, юридикалык, психологиялык жана башка колдоо, жардам көрсөтүүгө укуктуу.

Үй-бүлөлүк зомбулуктан
жабыр тарткан адамдарга
жардам көрсөтүү
тартибинин
1-тиркемеси

Үй-бүлөлүк зомбулук фактылары боюнча жарандардын кайрылууларын эсепке алуу
ЖУРНАЛЫ

____

(органдын же уюмдун аталышы)

№	Кайрылган күн жана убакыт	Маалыматтын булагы	Жабыр тарткан адамдын аты-жөнү, туулган датасы	Жашаган жери	Жашы жете электер кайрылганда ата-энелери (аларды алмаштырган адамдар) жөнүндө маалыматтар	Үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоону жана коргоону ишке ашыруу учу башка субъекттерден алынган жардамдын түрү	Үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо боюнча кайсы субъекттерге кайра жиберилген	Кайрылуунун формасы (түздөн-түз/ телефон боюнча, анонимдүү)	Маалымат берилди (үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо боюнча кайсы субъекттерге маалымат берилгендиги көрсөтүлсүн)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Эскертүү: журналдын барактарына номерлер коюлуп, боолонуп, органдын же уюмдун мөөрү жана жетекчисинин колу коюлушу керек.

Үй-бүлөлүк зомбулуктан
жабыр тарткан адамдарга
жардам көрсөтүү
тартибинин
2-тиркемеси

Үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан адамды жардам алуу үчүн кайра жиберүү жөнүндө БЛАНК

____,
(органдын же уюмдун аталышы)

____
(үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан адамдын аты жөнү)

____
(зарыл болгон жардамдын түрүнүн кыскача баяндалышы)

____ жардам алуу үчүн
____ жиберет
(үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан адам кайра жиберилген субъекттин аталышы)

___________________________________ ______________________
(Жабыр тарткан адамдын колу) (Дата)

___________________________________ ______________________
(Органдын/уюмдун жетекчисинин колу) (Дата)

3-тиркеме

(Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2019-жылдын 1-августундагы № 390 токтомуна)

Үй-бүлөлүк зомбулук жасаган адамдар үчүн зомбулук жүрүм-турумун өзгөртүү боюнча типтүү оңдоп-түзөө ПРОГРАММАСЫ

1-глава. Жалпы жоболор

1. Ушул Үй-бүлөлүк зомбулук жасаган адамдар үчүн зомбулук жүрүм-турумун өзгөртүү боюнча типтүү оңдоп-түзөө программасы (мындан ары - Программа) үй-бүлөлүк зомбулук жасаган адамдар үчүн оңдоп-түзөө программасын жүргүзүүнүн бирдиктүү тартибин белгилейт.

2. Программада үй-бүлөлүк зомбулук жасаган адамдардын жүрүм-турумун оңдоп-түзөө үчүн чараларды колдонуу каралган.

3. Программада өз жүрүм-турумун адекваттуу баалоо жана айлана-чөйрөдөгү адамдарга сый мамиле кылуу көндүмдөрүнө үйрөтүү, конструктивдүү жүрүм-турум көндүмдөрүн өнүктүрүү жана байытуу, социалдык мамилелерди жөнгө салуу, өзүн-өзү адекваттуу баалоону калыптандыруу каралган.

2-глава. Программанын максаттары жана милдеттери

4. Программанын максаттары болуп төмөнкүлөр эсептелет:

- үй-бүлөлүк зомбулук жасаган адамдардын кемсинтүү жана зомбулук көрсөтүү жүрүм-турумун сыйлоо жана коопсуз жүрүм-турумга өзгөртүү методдорун киргизүү жолу менен үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан үй-бүлөлөргө жардам берүү;

- үй-бүлөлүк зомбулук жасаган адамдардын өз жүрүм-турумунун кесепеттери үчүн жоопкерчилигин жогорулатуу;

- үй-бүлөлүк зомбулукту кайра кайталанышын болтурбоого көмөктөшүү.

5. Программанын милдеттери болуп төмөнкүлөр эсептелет:

- үй-бүлөлүк зомбулук жасаган адамдарды зомбулукту кантип токтотуу, өз өнөгү менен кантип туура мамиле түзүү, өз сезимдерин контролдоо жана айлана-чөйрөдөгү адамдарга сый мамиле кылууну калыптандыруу жөнүндө практикалык маалымат менен камсыз кылуу;

- Программанын катышуучуларынын терс иш-аракеттерин, ойлорун жана сезимдерин, өнөгүн, балдарын, багуусундагы башка адамдарды контролдоо каражаты катары анын зомбулукту колдонуу себептерин түшүнүүнү жакшыртуу;

- үй-бүлөлүк зомбулукту актоолорго каршы туруу;

- үй-бүлөлүк зомбулук жасаган адамдарга алардын үй-бүлө мүчөлөрү үчүн жасалган зомбулуктун терс кесепеттерин түшүнүүгө жардам көрсөтүү.

3-глава. Программанын максаттуу топтору жана ага катышуу шарттары

6. Программанын максаттуу топторуна үй-бүлөлүк зомбулук жасаган, коргоо ордерин алган жана оңдоп-түзөө программасынан өтүү үчүн ички иштер органдары тарабынан жиберилген, ошондой эле өз ыктыяры менен кайрылган адамдар кирет.

7. Программага катышуу үчүн шарттар:

1) психикалык бузулуулары бар адамдар, алкоголго, баңги каражаттарына, психотроптук заттарга, кумар оюндарына берилген адамдар Программага негизги терапия курсунан өткөндөн кийин катыша алышат;

2) алкоголь жана баңги заттары менен мас абалда сабактарга келүүгө тыюу салынат;

3) адамдын психологиялык абалы, учурдагы жана мурдагы психикалык пландагы проблемалары Программадан пайда алууга тоскоол болбойт.

4-глава. Программанын түрлөрү жана узактыгы

8. Программанын түрлөрү: милдеттүү (2 жеке жана 2 топтук жолугушууну камтыган мотивациялоочу) жана ыктыярдуу (эркектер үчүн 22 топтук жолугушууну жана аялдар үчүн 14 топтук жолугушууну камтыйт).

9. Эркектер үчүн программа 2 жеке жолугушууну жана 24 топтук жолугушууну камтыйт (алар жумасына бир жолу өтөт). Милдеттүү программанын узактыгы - 30 күн, ыктыярдуу программанын узактыгы - 6 ай.

10. Аялдар үчүн программа 2 жеке жолугушууну жана 16 топтук жолугушууну камтыйт. Милдеттүү программанын узактыгы - 30 күн, ыктыярдуу программанын узактыгы - 4 ай.

5-глава. Программанын мазмуну

11. Үй-бүлөлүк зомбулук жасаган аялдар үчүн программанын мазмуну:

1. Милдеттүү программа

№	Теманын аталышы	Узактыгы
	1-бөлүк. Жеке иш	
1	Жеке сессиялар. Программага киришүү	Ар бир катышуучуга 2 саат
2	Багыт берүүчү сессия	Ар бир катышуучуга 2 саат
	2-бөлүк. Топтук иш	
3	Киришүү	
4	Сабактарга катышуучу менен контракт түзүү	
5	Багыт берүүчү сессия	1 саат 50 мүнөт
6	Агрессивдүү жүрүм-турумду токтотуу методдору - коопсуздук планы	2 саат

2. Ыктыярдуу программа

1	Өнөктөш мамилелерди аныктоо	1 саат 45 мүнөт
2	Сүйлөшүүлөр	2 саат 15 мүнөт
3	Өнөктөш чечимдерди издөө	2 саат 30 мүнөт
4	Башка адамдар менен мамилени кантип жакшыртуу керек. Ассертивдүүлүк I	1 саат 55 мүнөт

5	Башка адамдар менен мамилени кантип жакшыртуу керек. Ассертивдүүлүк II	1 саат 30 мүнөт
6	Баалоону ассертивдүү кабыл алуу	1 саат 55 мүнөт
7	Коркутпоочу жүрүм-турумду жана сый мамилени аныктоо. Үмүтсүздөндүрүүнү жана эмоциялык зомбулукту талдоо	2 саат 15 мүнөт
8	Өнөктөш чечимдерди издөө	2 саат
9	Сезимдер	2 саат 15 мүнөт
10	Колдоону жана ишенимди аныктоо. Жагымсыз сезимдерди жеңүү	1 саат 45 мүнөт
11	Ачууланууну жеңүү	2 саат 10 мүнөт
12	Сексуалдык жактан сый мамиле жасоону аныктоо. Сексуалдык зомбулукту талдоо	2 саат 35 мүнөт
13	Ак ниеттүүлүктү жана жоопкерчиликти аныктоо. Балдарды жоопкерчилик менен тарбиялоо	1 саат 55 мүнөт
14	Кызматташтыкка чакыруу	1 саат 45 мүнөт
15	Жазалоодон баш тартуу	1 саат 40 мүнөт

12. Үй-бүлөлүк зомбулук жасаган эркектер үчүн Программанын мазмуну:

1. Милдеттүү программа

№	Теманын аталышы	Узактыгы
	1-бөлүк. Жеке иш	
1	Жекече сессиялар. Программага киришүү	Ар бир катышуучуга 2 саат
2	Багыт берүүчү сессия	Ар бир катышуучуга 2 саат
	2-бөлүк. Топтук иш	
3	Зомбулуксуз жүрүм-турум жана дене-боюна зомбулукту талдоо	2 саат
4	Зомбулук контролдоочу тактика катары	1 саат 45 мүнөт

2. Ыктыярдуу программа

1	Зомбулук жүрүм-турумду токтотуу	1 саат 55 мүнөт
2	Коркутпаган жүрүм-турумду аныктоо жана коркутууну жана үмүтсүздөндүрүүнү талдоо	1 саат 45 мүнөт
3	Коркутуу жана үмүтсүздөндүрүү контролдоочу тактика катары	1 саат 45 мүнөт
4	Коркутууну жана үмүтсүздөндүрүүнү токтотуу	1 саат 45 мүнөт
5	Сый мамиле деген эмне жана эмоциялык зомбулукту талдоо	1 саат 55 мүнөт
6	Эмоциялык зомбулук контролдоочу тактика катары	2 саат
7	Эмоциялык зомбулукту колдонууну токтотуу	2 саат

8	Ишеним жана колдоо деген эмне. Изоляциялоону талдоо	2 саат
9	Изоляциялоону контролдоочу тактика катары колдонуу	2 саат
10	Изоляциялоону колдонбоо	2 саат
11	Ак ниеттүүлүктү жана жоопкерчиликти аныктоо, моюнга албоону, минималдаштырууну жана күнөөлөөнү талдоо	2 саат 25 мүнөт
12	Адамдарды контролдоо үчүн моюнга албоону, минималдаштырууну жана күнөөлөөнү колдонуу	2 саат
13	Моюнга албоону, минималдаштырууну жана күнөөлөөнү колдонууну токтотуу	2 саат
14	Сексуалдык жактан сыйлоо деген эмне. Сексуалдык зомбулукту талдоо	2 саат
15	Контролдоо үчүн сексуалдык зомбулукту колдонуу	2 саат
16	Сексуалдык зомбулукту колдонууну токтотуу	1 саат 50 мүнөт
17	Өнөктөш мамилелерди аныктоо, эркектердин артыкчылыктарын, экономикалык зомбулукту жана балдарды колдонууну талдоо	1 саат 55 мүнөт
18	Контролдоочу тактика катары эркектердин артыкчылыктарын, экономикалык зомбулукту жана балдарды колдонуу	2 саат
19	Сүйлөшүүлөрдү жүргүзүү жана адилеттик деген эмне, мажбурлоону жана коркутууларды талдоо	2 саат
20	Мажбурлоо жана коркутуулар контролдоочу тактика катары	2 саат 10 мүнөт
21	Мажбурлоону жана коркутууларды токтотуу	2 саат
22	Корутунду, жыйынтыктоочу жолугушуу	2 саат 25 мүнөт

6-глава. Программаны өткөрүүнү уюштуруу

13. Программа Программанын инструкторлору/алып баруучулары тарабынан өткөрүлөт.

14. Сабактарды өткөрүү үчүн жайларды даярдоого жана анын шарттарына коюлуучу талаптар:

- топтордун саны жарандардын жиберген же берген арыздарынын санына жана Программаны ишке ашыруу үчүн түзүлгөн шарттарга жараша аныкталат;
- Программа мамлекеттик же расмий тилде жүргүзүлөт, катышуучу сабактарды өткөрүү тилин өз алдынча тандайт.

15. Программаны уюштуруу жана өткөрүү төмөнкүлөр тарабынан ишке ашырылат:

- Программанын жетекчиси;
- Программанын инструктору/алып баруучусу.

16. Программанын жетекчиси:

- окутууну уюштурат жана оңдоп-түзөө программасынын өткөрүлүшүн контролдойт;

- катышуучуга Программадан өткөндүгү жөнүндө маалым катты берет.

17. Программанын инструкторлору/алып баруучулары топтун ишине жетекчилик кылышат, Программага ылайык сабактарды өткөрүшөт.

18. Программанын жетекчиси ушул Программанын 1-тиркемесине ылайык бекитилген форма боюнча катышуучулардын сабактарга келүүсүн эсепке алуу журналын жүргүзөт.

19. Журнал боолонуп, номерлер коюлуп жана Программанын жетекчисинин колу коюлушу керек.

20. Программадан өткөндүгү жөнүндө маалым каттын формасы Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги менен бирге үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо чөйрөсүндөгү субъекттерди координациялоо боюнча ыйгарым укуктуу орган тарабынан бекитилет.

Үй-бүлөлүк зомбулук
жасаган адамдар үчүн
зомбулук жүрүм-турумун
өзгөртүү боюнча типтүү
оңдоп-түзөө
программасына
тиркеме

Катышуучулардын сабактарга келүүсүн эсепке алууну каттоо
ЖУРНАЛЫ

Аты-жөнү	Туулган датасы	Дареги, телефону	Иштеген жери	Жиберилген күн	Келген күндөрү	Сабактардын темалары	Алып баруучунун колу	Катышуучунун колу	Эскертүү
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10